

EXCLUSIEF INTERVIEW MET X-YACHTS-ONTWERPER NIELS JEPPESEN

“Niet alle klanten zijn even slim als de onze”

Tekst: Frank Maes
Foto's: X-Yachts

Ze worden wel eens beschreven als de Porsches van het water. X-Yachts behoren dan ook tot de snelste zeilschepen die in serie worden gebouwd. Er worden op de werf in het Deense Haderslev al sinds 1979 uitzonderlijke designprestaties neergezet. Dat is vooral te danken aan de knowhow en de gedrevenheid van de broers Jeppesen, de eigenaars van het merk. De eerste X-Yachts waren wel nogal spartaans, maar inmiddels zijn alle producten van het merk even luxueus als andere racer-cruisers op de markt. En toch nog altijd sneller. Hoe kan dat nu? Dat vroegen we ons ook af en dus zochten én kregen we de antwoorden tijdens een exclusief interview met Niels Jeppesen, een man die geen blad voor de mond neemt en man en paard noemt. Recht voor de raap en dóórgaan. Net zoals zijn schepen.

Niels Jeppesen: “Zo weinig mogelijk compromissen.”

Varen: Wie is er bij X-Yachts verantwoordelijk voor het basisontwerp van de jachten?

Niels Jeppesen: We hebben 9 ontwerpers-ingenieurs in ons ontwerpbureau in Haderslev vlakbij de werf, en er zijn ook nog eens 4 ontwerpers die met mij samenwerken op mijn kantoor in Engeland, maar ik blijf nog altijd zelf het meeste ontwerpwerk voor mijn rekening nemen. Mijn “chief designer” Niels Ditmar is verantwoordelijk voor alle ontwerpelementen die met stevigheid en sterkte van de boot te maken hebben. Onder ons beiden hebben we het meeste ervaring, maar ieder lid van het ontwerpteam heeft toch een belangrijke impact op het eindresultaat.

Varen: Wat is het moeilijkste deel van die job, en wat het meest aangename?

Jeppesen: Ervoor zorgen dat alles klopt is het moeilijkste, en het aangenaamste is met de boot gaan testzeilen zodra hij af is, en dan te ondervinden dat je het qua ontwerp bij het rechte eind had.

Varen: Ook X-Yachts ontsnappen niet aan de trend van “groter en ruimer”. Hoe speelt u het klaar uw daardoor toch ook zwaarder geworden ontwerpen nog zo snel te laten gaan?

Jeppesen: Het ontwerpen van een snel en veilig jacht betekent: ervoor zorgen dat een heleboel ontwerpdetails kloppen. Dat afgewogen concept dan ook nog máken is een ander paar mouwen. Je moet namelijk eerst de kans krijgen om zo'n goed ontworpen schip te bouwen en daarmee bedoel ik eigenlijk: je moet de klanten vinden die er de prijs willen voor betalen. Vandaag de dag zie je veel werven die zich bij het ontwerpen van

Er worden op de werf in het Deense Haderslev al sinds 1979 uitzonderlijke designprestaties neergezet.

hun schepen vooral concentreren op een gangbare marktprijs en op de tweede voornaamste eis van de markt van tegenwoordig, namelijk veel binnenruimte. Wat doen ze dus? Ze maken boten met brede rompen en een hoge opbouw. Omdat het totaalgewicht bij zo'n ontwerp meestal meer stijgt dan er oorspronkelijk was gepland, moeten ze hun toevlucht nemen tot een relatief lichte kiel om dat overgewicht te compenseren. Het resultaat: een boot met geringe stabiliteit. De meeste merken compenseren dat dan weer met minder zeiloppervlak. Maar merken die zogenaamde snelle cruiser-racers op de markt brengen, kunnen niet knibbelen op het zeiloppervlak, of ze gaan niet snel genoeg meer. Door het geringe kielgewicht in combinatie met een groot zeiloppervlak krijg je dan een boot die moeilijk te zeilen valt zonder uitgebreide crew, zeker als je 'm wilt gaan houden bij veel wind. Intelligentie kandidaat-kopers die eerst alle cijfergegevens van een boot bestuderen alvorens 'm te kopen, komen dat allemaal op tijd te weten. Maar veel anderen ondervinden deze nadelen pas tijdens hun eerste tocht bij zwaar weer, en dat is spijtig genoeg meestal een hele tijd nadat de koop al gesloten is. Bij X-Yachts willen we dat al onze boten tegelijk snel én stabiel zijn, en om dat te realiseren moeten alle ontwerpdetails perfect op mekaar afgestemd zijn. Een goede stabiliteit betekent bijvoorbeeld dat de boot minder helling maakt en soepeler te besturen is. Er is namelijk minder roeruitslag nodig om koers te houden, en een roer dat bijna mid-scheeps staat levert veel minder weerstand. Gevolg: sneller én gemakkelijker varen!

Stalen frame

Varen: De stijfheid van de hele constructie speelt hier toch ook een grote rol, niet?

Jeppesen: Dat klopt, maar dat is maar één van de ontwerpaspecten. Om te beginnen hebben alle X-Yachts het befaamde stalen frame in de romp gelamineerd (zie foto, red.). Alleen met zo'n frame kan je de enorme krachten van de zware kielen, die wij gebruiken, opvangen. Onze boten zijn verder zo stijf omdat we veel lood stoppen in het onderste deel van de kiel. Natuurlijk moet het hele concept dan weer voorzien zijn op de zware belasting die zo'n laag aangehangen gewicht meebrengt. Dat betekent dan weer: rod rigging, speciaal ontworpen mastsecties enz. De lijst is véél langer, maar ik wil niet alles prijsgeven aan de concurrentie. Het komt erop neer dat we niet zo maar een boot voor een haalbare prijs bouwen, maar dat we de boot bouwen die we écht voor ogen hebben en waar we van weten dat onze klanten er tevreden zullen mee zijn. Een boot waarmee ze in alle veiligheid kunnen zeilen, in eender welk weer. Natuurlijk valt het kostenplaatje dan hoger uit, maar onze klanten zijn bereid die prijs te betalen omdat ze verstaan dat je in zo'n dingen geen compromissen mag aanvaarden. Op lange termijn blijkt iedere keer weer dat wij en onze klanten die ook zo

“Bij X-Yachts willen we dat al onze boten tegelijk snel én stabiel zijn, en om dat te realiseren moeten alle ontwerpdetails perfect op mekaar afgestemd zijn.”

denken, gelijk hebben. Gelukkig voor onze concurrenten zijn niet alle klanten even slim als de onze. Dat is volgens mij ook de sleutel tot ons succes: we houden vast aan ons origineel concept zonder een duimbreed af te wijken van onze kwaliteitseisen, en met zo weinig mogelijk compromissen.

Varen: Toch zien we de laatste jaren ook X-Yachts met meer ruimte en meer comfort dan ooit tevoren. Zou u niet veel liever verder spartaanse, supersnelle racers maken, in plaats van toch die roep van de markt te beantwoorden?

Jeppesen: Ieder nieuw ontwerp is telkens weer een uitdaging, te meer omdat wij - zelfs als we een boot bouwen met meer interieurruimte - ernaar zullen streven er de best zeilende boot uit zijn klasse van te maken. Maar u hebt wel wat gelijk: als ik zie hoeveel plezier we hebben beleefd toen we aan onze laatste "one-design-racers" X-35 en X-41 hebben gewerkt, dan doe ik dat toch nog altijd het liefst. Zeker omdat we ons bij zulke one-design-ontwerpen volledig kunnen concentreren

Afgewogen concept.

X-Yachts worden wel eens beschreven als de Porsches van het water.

op pure snelheid. We hebben net de testen met de X-41 achter de rug en dat was pas écht genieten!

Geen interieur

Varen: Even terug naar uw vorige antwoord: wat betekent voor u "zo weinig mogelijk compromissen"?

Niels Jeppesen: "Ik zal er persoonlijk over waken dat ook de modellen uit de nieuwe reeks tot de best zeilende cruisers op de markt gaan behoren."

Jeppesen: Zonder compromissen is het leven onmogelijk. Dat geldt ook voor jachtdesign. We hebben bijvoorbeeld geleerd dat iedere hedendaagse boot een mooi interieur móét hebben. Het zou veel gemakkelijker zijn een supersnelle boot te ontwerpen zonder interieur, maar dan bedriegen we onszelf en onze klanten. Sommige merken hebben die weg gekozen, maar ze hebben moeten ondervinden dat de herverkoopwaarde van zulke boten na een paar jaar bijna tot nul wordt herleid. Neem nu de Farr 40 racers. Een successtory, dat wel, maar dan een hele korte, want na een tijdje realiseren de kopers van zo'n boot zich dat ze een vergissing begaan hebben en ze kopen nooit nog een volgende.

Varen: U legt ook de nadruk op "gemakkelijk te zeilen".

Comfort wordt niet meer opgeofferd voor snelheid.

Bedoelt u daarmee dat u zonder scrupules een X-Yacht zou kunnen verkopen aan een neofiet zonder enige zeilervaring?

Jeppesen: Ik denk het wel, op voorwaarde dat die klant de principes begrijpt waar wij het hiervoor over hebben gehad. Natuurlijk zal ik hem of haar een goede zeileraar of -school aanbevelen, want alhoewel sommigen er best in slagen de basis snel onder de knie te krijgen, blijft het nogal onverstandig om zomaar een jacht te kopen en dan nog te moeten beginnen leren van nul. In ieder geval: als zo'n onervaren klant absoluut een boot wil, dan is hij altijd beter af met een handelbare en veilige boot. Eens hij dan kan zeilen, zal hij er des te gelukkiger mee zijn.

Genieten

Varen: Omschrijf de typische X-Yachts-klant eens?

Jeppesen: De meeste van onze klanten zijn op zoek naar goede prestaties, maar ze willen ook een boot waar ze voor 100% kunnen op vertrouwen en waar ze hun familie in alle veiligheid kunnen op meenemen. Veel van onze klanten zijn ervaren zeilers, die daarvoor andere boten hebben gehad maar tot de slotsom zijn gekomen dat die ontwerpen niet - of niet meer - aan hun hooggespannen verwachtingen voldeden. Natuurlijk worden ook onze klanten ouder en ze gaan dan op zoek naar wat meer comfort. Daarom brengen we nu een heel nieuwe reeks op de markt mét meer comfort. Ik begrijp die klanten trouwens maar al te goed. Tot over een paar jaar was het voor mij ook al racen wat de klok sloeg, maar tegenwoordig kan ik evengoed genieten van comfortabel cruisen met de familie. Toch blijf ik er bij dat onze boten altijd goed zullen moeten zeilen, en daarom zal ik er persoonlijk over waken dat ook de modellen uit deze nieuwe reeks tot de best zeilende cruisers op de markt gaan behoren.

Varen: Meer comfort. Welke belangrijke evoluties verwacht u op korte termijn nog op de markt?

Jeppesen: Eigenlijk is de nieuwe reeks die we nu lanceren al zo'n volgende evolutie: er waren immers nog geen "blue-water-cruising"-jachten op de markt die tegelijkertijd echt snel zijn. Die komen er dus nu aan.

Varen: Kan het ook in de cruisermarkt, voor amateurs zeg maar, niet nog sneller dankzij nieuwe materialen, zoals carbon?

Jeppesen: Momenteel zit dat er niet in, denk ik. Carbon is inderdaad een prachtig materiaal, maar als je ziet hoe ingewikkeld het al is om carbon masten te maken, dan weet je dat alle constructies in dergelijke materialen nog lange tijd heel duur zal blijven en dus niet geschikt voor "amateurs".

Varen: Voor nieuwbakken zeilers is computergestuurd trimmen - zoals je al ziet om sommige megajachten - misschien dé oplossing om hun gebrek aan ervaring te compenseren?

Jeppesen: Zeker niet! Ook dat zou extreem duur zijn en bovendien is dan al de lol eraf.

Varen: Komt er, wegens de roep naar almaar méér ruimte, ook een deck-saloon concept bij X-Yachts?

Jeppesen: Neen. We hebben dit in het verleden al bestudeerd en we zijn toen al tot de conclusie gekomen dat zo'n pilot house altijd het totale gewicht te veel zal doen toenemen. Van zoiets kan je nooit een goede zeilboot maken."

